

Broj: 01-873/18-2

Podgorica, 31.12.2018. godine

KM/KM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/2011 i 32/2014)) i člana 41 Pravila o radu Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" br. 53/14), nakon završenog postupka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda po pritužbi Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, daje

MIŠLJENJE

I UVOD

1. Pritužbu je podnijelo Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG) u ime X.X. iz Žabljaka i uz saglasnost njegove majke X.Y., a zbog diskriminacije po osnovu invaliditeta u ostvarivanju prava na obrazovanje.

2. U pritužbi je u bitnom navedeno da je X.X. učeniku IX razreda Osnovne škole "Dušan Obradović" zbog nepristupačnosti objekta u kojem je smještena jedina srednja škola na Žabljaku onemogućen, ograničen i otežan izbor obrazovnog programa i upis u srednju školu, čime je izvršena povreda prava na obrazovanje (pristup obrazovanju i izbor obrazovanja), odnosno kršenje principa nediskriminacije i jednakosti. Posebno je navedeno da se Srednja škola "17 decembar" nalazi u istom objektu gdje i pomenuta Osnovna škola, te da je UMHCG u saznanju da je objekat u vlasništvu Osnovne škole, a da je Srednja škola korisnik dijela objekta. U pritužbi je istaknuto da X.X. pri kretanju koristi invalidska kolica zbog spinalne mišićne atrofije, te da usljed nepristupačnosti dijela objekta u kojem je smještena Srednja škola ne može pristupiti tom dijelu objekta. Ovo posebno zbog činjenice da X.X. pohađa IX razred osnovne škole, te da će nepreduzimanje radnji na adaptaciji i prilagođavanju dijela objekta u kojem je smještena Srednja škola onemogućiti X.X. da pohađa obrazovni program čime bi se zbog nepristupačnosti izvršila povreda prava na obrazovanje po osnovu invaliditeta.

Uz pritužbu je dostavljena određena relevantna dokumentacija.

II ISPITNI POSTUPAK

3. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je, saglasno odredbama člana 35 Zakona o Zaštitniku/ci, pokrenuo postupak i aktom br. 01-873/18-1 od 17.12.2018. godine tražio izjašnjenje o osnovanosti navoda iz pritužbe od JU Srednja mješovita škola „17. septembar“ Žabljak.

4. Aktom br. 01-873/18 od 24.12.2018. godine JU Srednja mješovita škola „17. septembar“ se izjasnila u bitnom navodeći:

- Da učenik X.X nije učenik srednje škole u Žabljaku, već OŠ „Dušan Obradović“ u Žabljaku;
- Da je očigledno da osnovna škola u Žabljaku nije mogla da riješi ovaj problem na odgovarajući način u toku devetogodišnjeg školovanja X.X, da se iz dopisa ne vidi na koji način je taj problem bio rješavan u pethodnom periodu, ali da je sasvim jasno da neće moći da se rješava na isti način;
- Da će srednja škola u Žabljaku sa ovim problemom upoznati Ministarstvo prosvjete sa zahtjevom za rješavanje problema (ako je moguće);
- Da će srednja škola uz predloženi zahtjev priložiti akt Zaštitnika br. 01-873/18-1, te da predlaže da se i Zaštitnik obrati Ministarstvu prosvjete za rješavanje problema.

III UTVRĐENE ČINJENICE

5. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, izjašnjenja i pribavljene dokumentacije, utvrđene su sljedeće relevantne činjenice:

- Da je X.X. učenik IX razreda Osnovne škole „Dušan Obradović“ u Žabljaku;
- Da je osoba sa invaliditetom koja pri kretanju koristi invalidska kolica, te da planira upis u JU Srednja mješovita škola „17. septembar“ u Žabljaku koja je ujedno i jedina srednja škola u tom gradu;
- Da Srednja škola nije prilagođena potrebama osoba sa invaliditetom, te da bi u slučaju nepreduzimanja mjera na uklanjanju prepreka i barijera pristupačnosti X.X. bio onemogućen/ograničen/otežan izbor obrazovnog programa i upis u srednju školu.

IV RELEVANTNI PROPISI

Domaće pravo:

6. Ustav Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 1/2007, 38/2013) određuje:

“Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.” (član 8)

“Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.” (član 17 st.1 i 2)

7. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni list Crne Gore“, br.46/2010, 18/2014 i 042/17) propisuje:

“Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako neopravdano, pravno ili faktičko, neposredno ili posredno pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.”(član 2 st. 1 i 2)

“Ograničavanje ili onemogućavanje korišćenja objekata i površina u javnoj upotrebi licu ili grupi lica, po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona, smatra se diskriminacijom.

Pravo na korišćenje objekata i površina u javnoj upotrebi može biti ograničeno samo u skladu sa zakonom.” (čl. 10)

“Nedostupnost prilaza objektima i površinama u javnoj upotrebi licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom, odnosno onemogućavanje, ograničavanje ili otežavanje korišćenja navedenih objekata, na način koji nije nesrazmjern teret za pravno ili fizičko lice koje je dužno da to omogući, smatra se diskriminacijom u smislu člana 2 ovog zakona.

Diskriminacija lica sa invaliditetom postoji i u slučaju kad nijesu preduzete posebne mjere za otklanjanje ograničenja, odnosno nejednakog položaja u kojem se ta lica nalaze.” (čl. 18)

8. Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom ("Službeni list Crne Gore", br. 035/15, 044/15) propisuje:

“Državni organi, organi državne uprave, organi jedinica lokalne samouprave, javna preduzeća i druga pravna lica koja vrše javna ovlašćenja (u daljem tekstu: organi), kao i druga pravna i fizička lica, u okviru svojih nadležnosti i ovlašćenja, dužni su da donose, odnosno uvode i sprovedu propise i posebne mjere, koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje ravnopravnosti i zaštite lica sa invaliditetom, koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju u odnosu na druga lica.

Propisi i posebne mjere se donose, odnosno preduzimaju u oblasti: uređenja prostora i izgradnje objekata, informisanja, saobraćaja, vaspitanja i obrazovanja, zapošljavanja, rada, zdravlja, socijalne zaštite, kulture, javnog i političkog djelovanja, kao i u drugim oblastima društvenog života u kojima postoje razlozi za njihovo donošenje, odnosno uvođenje u smislu stava 1 ovog člana.

Posebne mjere iz stava 1 ovog člana, primjenjuju se srazmjerno potrebama i mogućnostima i traju do ostvarenja ciljeva koji su tim mjerama utvrđeni.” (čl. 5)

“Neobezbjeđivanje uslova za nesmetan pristup, kretanje, boravak i rad u objektima u javnoj upotrebi i u prostorima i površinama javne namjene licu ili grupi lica sa invaliditetom u skladu sa propisima kojima se propisuje uređenje prostora i izgradnja objekata, smatra se diskriminacijom po osnovu invaliditeta.” (čl. 11 st. 1)

“Diskriminacijom po osnovu smetnje u razvoju, odnosno invaliditeta na svim nivoima obrazovanja i vaspitanja, u smislu propisa iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, smatra se:

1) onemogućavanje, ograničavanje ili otežavanje licu sa invaliditetom izbora obrazovnog programa i upisa i pristupa i boravka u obrazovno-vaspitnoj ustanovi, u skladu sa njegovim mogućnostima." (čl. 21 st. 1)

9. Opšti Zakon o obrazovanju i vaspitanju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 064/02, 031/05, 049/07, Službeni list Crne Gore", br. 004/08, 021/09, 045/10, 073/10, 040/11, 045/11, 036/13, 039/13, 044/13, 047/17) propisuje:

"Obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom, a na način i pod uslovima propisanim posebnim zakonom. Ustanova iz stava 1 ovog člana osniva se kao javna ustanova ili privatna ustanova." (čl. 3)

"Crnogorski državljani su jednaki u ostvarivanju prava na obrazovanje, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo, invaliditet ili drugo lično svojstvo." (čl. 9 st. 1)

"Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom. Inspeksijski nadzor nad radom ustanova vrši nadležna prosvjetna inspekcija." (čl. 16)

"Ustanova se može osnovati, ako:

4) je obezbijeđen odgovarajući prostor, nastavna sredstva, oprema i drugo, u skladu sa normativima i standardima;

Bliže uslove iz stava 1 tač. 1 i 4 ovog člana, kao i standarde za prostor i opremu propisuje Ministarstvo, na predlog Nacionalnog savjeta." (čl. 46 st. 1 tč. 4 i st. 2)

"Ustanova, nakon dobijanja rješenja o licenciranju, upisuje se u Centralni registar privrednih subjekata. Upisom u registar iz stava 1 ovog člana ustanova stiče svojstvo pravnog lica." (čl. 53)

10. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014) propisuje:

"Zaštitnik/ca je institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca, uz saglasnost diskriminisanog lica, postupa i preduzima mjere za zaštitu od diskriminacije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije." (član 27)

"Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda." (član 41 st. 1)

Međunarodno pravo:

11. Konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (Rim, 4. novembra 1950.) određuje:

„Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili

socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.“ (čl. 14)

12. Protokol broj 12 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda određuje:

1. Uživavanje svih prava određenih zakonom osiguraće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao što je pol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Niko ne smije biti diskriminisan od strane javnih tijela na bilo kojoj osnovi kako je navedeno u stavu 1. (čl.1)

13. Konvencija UN-a o pravima lica sa invaliditetom¹ određuje:

“1. Da bi licima sa invaliditetom omogućile da samostalno žive i u potpunosti učestvuju u svim aspektima života, države potpisnice preduzeće odgovarajuće mjere da licima sa invaliditetom, na osnovu jednakosti sa drugima, osiguraju pristup izgrađenom okruženju, prevozu, informacijama i komunikacijama, uključujući informacione i komunikacione tehnologije i sisteme, kao i drugim uslugama i objektima namijenjenim javnosti, kako u urbanim tako i u ruralnim sredinama. Ove mjere, koje će uključivati identifikaciju i uklanjanje prepreka i barijera pristupačnosti, između ostalog će se primjenjivati na:

(a) Zgrade, puteve, prevoz i druge unutrašnje i spoljne objekte i postrojenja, uključujući škole, stambene objekte, medicinska zdanja i radna mjesta.” (čl. 9 st. 1 (a))

“1. Države potpisnice priznaju pravo svih lica sa invaliditetom na obrazovanje.

Sa ciljem da ostvare uživanje ovog prava bez diskriminacije i na osnovu jednakosti sa drugima, države potpisnice osiguraće inkluzivni sistem obrazovanja na svim nivoima i učenje tokom čitavog života usmjereno na [...].

2. Prilikom ostvarivanja ovog prava, države potpisnice će osigurati da:

(a) Lica sa invaliditetom ne budu isključene iz opšteg obrazovnog sistema na osnovu svoje invalidnosti, a da niti jedno dijete sa invaliditetom ne bude isključeno iz besplatnog i obaveznog osnovnog obrazovanja, ili iz srednjeg obrazovanja, zbog svog invaliditeta [...].” (čl. 24 st. 1, st. 2 (a))

14. Konvencija o pravima djeteta (Njujork, 20. novembar 1989. godina) određuje:

„1. Države članice ove konvencije poštuju i obezbjeđuju prava sadržana u Konvenciji svakom djetetu pod svojom jurisdikcijom, bez ikakve diskriminacije i bez obzira na rasu, boju kože, pol, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo ubjeđenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, imovno stanje, onesposobljenost, rođenje ili drugi status djeteta ili njegovog roditelja ili zakonitog staratelja.“ (čl. 2 st. 1)

---

¹ Ukaz o proglašenju Zakona o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih Nacija o pravima lica sa invaliditetom, s Opcionim protokolom ("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 002/09 od 27.07.2009)

„1. Države članice priznaju pravo djeteta na obrazovanje i, radi postepenog ostvarenja tog prava na osnovu jednakih mogućnosti, posebno: [...]” (čl. 28 st. 1)

V ZAKLJUČNA OCJENA

15. Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore stavilo je na teret JU Srednja mješovita škola »17. septembar« i Ministarstvu prosvjete diskriminaciju po osnovu invaliditeta u ostvarivanju prava na obrazovanje X.X. u čije ime je pritužba i podnijeta. Zaštitnik je stoga odlučio u ovoj pravnoj stvari na temelju mjerodavnih načela koja proizlaze iz nacionalnih i međunarodnih antidiskriminacionih propisa i prakse Evropskog suda za ljudska prava u vezi člana 14 Konvencije, a saglasno pravu osoba sa invaliditetom na obrazovanje bez diskriminacije i na osnovu jednakosti sa drugima.

16. U vezi sa prethodnim pitanjem statusa žrtve (neposredne, posredne) X.X. koji je učenik IX razreda Osnovne škole, dakle, koji u aktuelnom trenutku još uvijek ne pohađa nastavni program srednjoškolskog obrazovanja, Zaštitnik ističe da sporno činjenje ili ne činjenje mora neposredno pogoditi podnosioca predstavke, međutim, ovo mjerilo se ne može primjenjivati na mehanički, rigidan i nefleksibilan način.² Pojam žrtve mora se tumačiti bez prekomjernog formalizma a saglasno suštini predmeta koji se razmatra. Kako je JU Srednja mješovita škola “17. septembar” ujedno i jedina škola srednjeg obrazovanja u Žabljaku, u kom gradu X.X. živi, to je nesumnjiv njegov status žrtve u kontekstu osobe kojoj je potencijalno onemogućen/ograničen/otežan pristup obrazovanju uključujući i uslove koje mora da obezbijedi obrazovna ustanova da ne bi propustila obavezu obezbjeđenja pristupačnosti.

17. Analiza načela jednakosti i nediskriminacije, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, upućuje na potrebu ispitivanja tri uslova kojim se utvrđuje da li je ovo načelo povrijeđeno. Prvi uslov odnosi se na postojanje sličnih, odnosno uporedivih činjenično-pravnih situacija i jednakog ili različitog postupanja.³ Drugi uslov za postojanje diskriminacije pretpostavlja da se razlika u postupanju vrši na osnovu određene statusne pripadnosti pojedinca, odnosno njegovog ličnog svojstva. Treći uslov čini ispitivanje da li je različito postupanje u sličnim činjenično-pravnim okolnostima, odnosno *jednako postupanje u značajno različitim okolnostima, razumno i opravdano*.

18. Saglasno članu 14 Evropske konvencije strane ugovornice su u obavezi da prema određenim licima postupaju različito kako bi ispravile činjenične nejednakosti među njima. Nesumnjivo, pravo na nediskriminaciju u uživanju prava garantovanih na osnovu Konvencije i domaćih propisa povrijeđeno je i kada države bez objektivnog i razumnog opravdanja ne postupaju drugačije prema osobama čija je situacija znatno drugačija.⁴ Stoga, pitanje obezbjeđivanja uslova pristupačnosti u Srednjoj školi u neposrednoj je vezi sa uvođenjem posebnih mjera i propisa koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje ravnopravnosti i zaštite osoba sa invaliditetom, koja su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju u odnosu na druga lica.

---

² ECHR, **Karner v. AUSTRIA** (Application no. 40016/98) final judgement

³ ECHR, X i drugi protiv Austrije [VV], br. 19010/07, stav 98., od 19. februara 2013. godine

⁴ ECHR, Stec i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva [VV], br. 65731/01 i 65900/01, stav 51.

19. Zakonodavac je nesumnjivo propisao obavezu za pravna lica koja vrše javna ovkašćenja da u okviru svojih nadležnosti donose, odnosno uvode i sprovode propise i posebne mjere, u svim ključnim oblastima društvenog života i djelovanja, uključujući oblast uređenja prostora i izgradnje objekata, odnosno oblast obrazovanja, sa ciljem stvaranja uslova za ostvarivanje ravnopravnosti i zaštite osoba sa invaliditetom. Rezonujući položaj osoba sa invaliditetom zakonodavac se opredijelio na usvajanje propisa i mjera radi postizanja i ubrzavanja *de facto* jednakosti, pa je propuštanjem Srednje škole da obezbijedi dostupnost prilaza objektu i površinama osobama smanjene pokretljivosti i osobama sa invaliditetom, osim što je nezakonito, predstavlja i povredu načela jednakosti sadržanog u Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava (čl. 14 i čl. 1 Protokola br. 12), kao i odredbama čl. 8 i čl. 17 st. 2 Ustava Crne Gore. Takođe, ovakva pravna i faktička situacija u suprotnosti je sa temeljnim načelima UN Konvencije o pravima lica sa invaliditetom sadržanim u čl. 9 u vezi sa članom 24 ove Konvencije.

20. Samo priznanje prava na obrazovanje povlači odgovornost države da osobama sa invaliditetom omogući samostalan život, učestvovanje u svim aspektima života na osnovu jednakosti sa drugima, te pristup izgrađenom okruženju, što uključuje identifikovanje i uklanjanje prepreka i barijera pristupačnosti u ustanovama namijenjenim javnoj upotrebi kakve su u prvom redu ustanove obrazovanja i vaspitanja. Propuštanjem da se takva obaveza izvrši čini se neposredni akt diskriminacije, a osobama sa invaliditetom onemogućava razvoj ličnosti, talenta, mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih punih mogućnosti.

21. Nedostupnost prilaza objektima i površinama u javnoj upotrebi osobama smanjene pokretljivosti i osobama sa invaliditetom, odnosno onemogućavanje, ograničavanje ili otežavanje korišćenja objekata, na način koji nije nesrazmjeran teret za pravno ili fizičko lice koje je dužno da to omogući, kao i onemogućavanje, ograničavanje ili otežavanje osobi sa invaliditetom izbora obrazovnog programa, upisa, pristupa i boravka u obrazovno-vaspitnoj ustanovi smatra se aktom diskriminacije. Imajući u vidu da Srednja škola ima svojstvo pravnog lica i organizuje nastavu u datom objektu, nije od značaja čije je vlasništvo dati objekat i po kom osnovu ga koristi, osim ako zakonom ili drugim aktom nije eksplicitno preuzeta obaveza drugog subjekta da obezbijedi date uslove umjesto pravnog lica koje radi obavljanja djelatnosti koristi objekat.

22. Polazeći od utvrđenih činjenica i okolnosti nesporno se zaključuje da je X.X. propuštanjem da se prilaz i prostorije JU Srednja mješovita škola »17. septembar« Žabljak učine pristupačnim za osobe sa invaliditetom povrijeđeno pravo na jednakost u vezi sa pravom na obrazovanje, a cijeneći dobro ustanovljenu praksu Evropskog suda za ljudska prava, standarde Konvencije UN-a o pravima osoba sa invaliditetom na čiju punu primjenu se obavezala država Crna Gora, Zaštitnik

PREPORUČUJE

JU Srednja mješovita škola "17. septembar"

- Da bez odlaganja preduzme sve neophodne, razumne i dovoljne mjere na obezbjeđivanju uslova za nesmetan pristup, kretanje i boravak u ustanovi, u skladu sa propisima kojima se propisuje uređenje prostora i izgradnja objekata;
- Da osobama sa smanjenom pokretljivošću i osobama sa invaliditetom omogući izbor obrazovnog programa, upis, pristup i boravak u obrazovnoj ustanovi na osnovu jednakosti sa drugima, te da X.X. omogući pohađanje srednjoškolskog obrazovnog programa.

Ministarstvu prosvjete

- Da sa stanovišta organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete preduzme mjere u cilju obezbjeđivanja sredstava i drugih pretpostavki za nesmetan pristup, kretanje i boravak osoba smanjene pokretljivosti i osoba sa invaliditetom koje učestvuju u obrazovnom procesu ili se namjeravaju upisati u konkretnu srednjoškolsku obrazovnu ustanovu.

Na Ministarstvu je da u saradnji sa obrazovnom ustanovom analizira mogućnosti i izbor modela pristupačnosti u skladu sa zakonom.

Ključni aspekt ove preporuke odnosi se na obavezu pravnog lica da obezbijedi pristupačnost objektu/ima u javnoj upotrebi svakoj osobi sa invaliditetom u ovakvoj situaciji i nije vezana i isključivo zavisna od rješenja statusa X.X. ili bilo kojeg učenika pojedinačno.

Naznačeni organi dužni su, u roku od 90 dana od dana prijema mišljenja, dostaviti izvještaj o radnjama i mjerama preduzetim radi izvršenja preporuke.

**ZAMJENIK ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
mr Siniša Bjeković**

Dostaviti:

- Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore
- JU Srednja mješovita škola »17. septembar« Žabljak
- Ministarstvo prosvjete